

BÀI HỌC 12

TỪ BẮC VÀ NAM CHO ĐẾN MẢNH ĐẤT MỸ MIÊU

CÂU GÓC: “Trong những kẻ khôn sáng sẽ có mấy người sa ngã, hầu cho luyện lọc chúng nó, làm cho tinh sạch và trắng, cho đến kỳ sau rốt, vì việc đó còn có kỳ nhứt định” (Đa-ni-ên 11:35).

KINH THÁNH NGHIÊN CỨU: Đa-ni-ên 11; Đa-ni-ên 8:3–8, 20–22; Ê-sai 46:9, 10; Đa-ni-ên 8:9, 23; Ma-thi-ơ 27:33–50.

Trước khi bắt đầu đoạn sách không đơn giản này, chúng ta cần phải ghi chú một vài điểm. Trước hết, Đa-ni-ên 11 nói chung đứng song song với các lời tiên tri sơ lược trước của sách Đa-ni-ên. Như trong các đoạn 2, 7, 8 và 9, sứ điệp tiên tri trải dài từ thời của Đa-ni-ên cho đến thời cuối cùng. Thứ hai, các cường quốc thế giới xuất hiện kế tiếp nhau, thường là những lực lượng đàn áp dân sự Đức Chúa Trời. Thứ ba, cục điểm của mỗi lời tiên tri là một kết cuộc tốt đẹp. Trong Đa-ni-ên 2, hòn đá đánh vỡ bức tượng; trong Đa-ni-ên 7, Con Người tiếp nhận vương quốc; và trong Đa-ni-ên 8 và 9, đền thánh trên trời được dọn sạch qua công việc của Đấng Mê-si.

Đoạn 11 đi theo ba điểm căn bản. Thứ nhất, đoạn sách bắt đầu với các vị vua Ba Tư và thảo luận về số phận của họ và thời kỳ cuối cùng, khi vua phương bắc tấn công ngọn núi thánh của Thiên Chúa. Thứ hai, nó mô tả một chuỗi các trận chiến giữa vua phương bắc và vua phương nam và cách chúng ảnh hưởng đến dân sự Đức Chúa Trời. Thứ ba, nó kết thúc với một kết cuộc tốt đẹp khi vua phương Bắc đối mặt với sự sụp đổ của mình tại “ngọn núi thánh vinh hiển” (Đa-ni-ên 11:45). Một kết luận khả quan như vậy báo hiệu sự cuối cùng của tà ác và sự thành lập vương quốc vĩnh cửu của Đức Chúa Trời.

1. LỜI TIÊN TRI VỀ BA TƯ VÀ HY LẠP

Đọc Đa-ni-ên 11:1-4. Điều gì ở đây gọi lại những lời tiên tri trước của Đa-ni-ên?

Vị thiên sứ Gáp-ri-ên nói với Đa-ni-ên rằng ba vị vua sẽ trở lên từ Ba Tư. Sau đó là vị vua thứ tư, người sẽ là người giàu có nhất trong tất cả và sẽ khiêu khích người Hy Lạp. Sau Si-ru, ba vị vua liên tiếp thống trị Ba Tư là: Cambyses (530 – 522 TC), False Smerdis (522 TC) và Darius I (522 – 486 TC). Vị vua thứ tư là Xerxes, được đề cập trong sách Ê-xơ-tê với tên A-suê-ru (Ahasuerus). Người rất giàu có (Ê-xơ-tê 1:1-7) và điều động một đội quân đông đảo để xâm chiếm Hy Lạp, như dự đoán trong lời tiên tri. Nhưng dầu cho với quyền lực ấy, Xerxes đã bị đẩy lùi bởi một lực lượng nhỏ hơn của những lính Hy Lạp dũng cảm.

Thật dễ dàng để nhận ra A-lich-sơn Đại đế là vị vua hùng mạnh trở lên trong Đa-ni-ên 11:3, và trở thành người cai trị tuyệt đối của thế giới cổ đại. Ở tuổi 32, ông qua đời mà không có người thừa kế để cai trị đế quốc. Vì vậy, vương quốc được chia cho bốn vị tướng của ông:

Seleucus cai trị trên Syria và Mesopotamia, Ptolemy trên Ai Cập, Lysimachus trên Thrace và một phần của Tiểu Á, và Cassander trên Ma-xê-đoan và Hy Lạp.

So sánh Đa-ni-ên 11:2-4 với Đa-ni-ên 8:3-8, 20-22. Những bản văn này giúp chúng ta xác định A-lich-sơn là vị vua hùng mạnh ở đây ra sao?

Chúng ta có thể học được gì qua những tên, ngày tháng, địa điểm và các sự kiện lịch sử hỗn hợp này? Trước nhất, chúng ta biết rằng lời tiên tri được ứng nghiệm như đã tiên đoán bởi sứ giả từ trời. Lời Chúa không bao giờ sai lầm. Thứ hai, Đức Chúa Trời là Chúa của lịch sử. Chúng ta có thể nghĩ rằng sự trở lên kế tiếp nhau của các cường quốc chính trị, các nhà lãnh đạo và các vương quốc là do bởi tham vọng của các hoàng đế, nhà độc tài và chính trị gia của mọi phe đảng. Tuy nhiên, Kinh Thánh tiết lộ rằng Đức Chúa Trời có sự kiểm soát tối thượng và sẽ di chuyển bánh xe lịch sử theo mục đích thiêng liêng của Ngài, và cuối cùng sẽ dẫn đến việc tiêu diệt tà ác và thành lập thiên quốc vĩnh cửu của Ngài.

2. LỜI TIÊN TRI VỀ SY-RI-A VÀ AI CẬP

Đọc Đa-ni-ên 11:5-14. Chuyện gì xảy ra ở đây?

Sau cái chết của A-lich-son Đại đế, đế quốc Hy Lạp rộng lớn được chia cho bốn vị tướng của ông. Hai người trong số đó là Seleucus cầm quyền Syria (miền Bắc) và Ptolemy ở Ai Cập (miền Nam). Họ đã tìm cách thành lập các triều đại mà sau này đánh nhau để giành quyền cai trị.

Hầu hết các người nghiên cứu Thánh kinh đều hiểu chiến tranh giữa vua phương Bắc và vua phương Nam tiên đoán trong Đa-ni-ên 11:5-14 nói về những trận chiến liên quan đến hai triều đại này. Theo lời tiên tri, sẽ có một nỗ lực mang hai triều đại này hợp nhất với nhau bằng hôn nhân, nhưng liên minh đó không tồn tại lâu (Đa-ni-ên 11:6). Các nguồn lịch sử cho chúng ta biết Antiochus II Theos (261 – 246 TC) cháu nội của Seleucus I, kết hôn với Berenice, con gái của vua Ai Cập, Ptolemy II Philadelphus. Tuy nhiên, hôn nhân đó ngăn ngừi và cuộc tranh chấp liên quan trực tiếp đến dân sự Chúa lại tái diễn. Thế nên, Đa-ni-ên 11 nêu ra một số biến cố quan trọng chạm đến đời sống của dân sự Đức Chúa Trời qua nhiều thế kỷ sau khi tiên tri Đa-ni-ên đã qua đời.

Một lần nữa, chúng ta có thể đặt câu hỏi tại sao Đức Chúa Trời tiết lộ trước những chi tiết này về các chuyện đánh nhau giữa các vương quốc muốn dành quyền bá chủ ở vùng đó của thế giới. Lý do rất đơn giản: những cuộc chiến này ảnh hưởng đến dân sự Ngài. Vì vậy, Chúa tuyên bố trước những thử thách mà dân Ngài sẽ phải đối đầu trong những tháng năm sắp tới. Ngoài ra, Thiên Chúa là Chúa của lịch sử, và khi chúng ta so sánh các lời tiên tri được ghi chép với các sự kiện lịch sử, một lần nữa chúng ta có thể thấy rằng lời tiên tri được ứng nghiệm như tiên đoán. Một Đức Chúa Trời tiên đoán sự thăng trầm của các vương quốc Hy Lạp chiến đấu với nhau cũng là một Đức Chúa Trời biết tương lai. Ngài xứng đáng với niềm tin và sự trông cậy của chúng ta. Đây là một Thiên Chúa vĩ đại, không phải là một thần tượng được sản xuất bởi trí tưởng tượng của con người. Ngài không chỉ đạo diễn những diễn biến của lịch sử mà còn có thể định hướng cuộc sống của chúng ta nếu chúng ta cho phép Ngài làm như vậy.

Đọc Ê-sai 46:9, 10. Có bao nhiêu tín hiệu Cơ Đốc căn bản được tìm thấy trong hai câu này, và chúng cho chúng ta hy vọng lớn lao nào? Hãy nghĩ xem câu 10 sẽ đáng sợ ra sao nếu Chúa Trời không nhân từ và yêu thương nhưng đầy thù hận và nhỏ mọn?

3. LA MÃ VÀ HOÀNG TỬ CỦA GIAO ƯỚC

Đọc Đa-ni-ên 11:16–28. Tuy văn bản có khó hiểu, nhưng bạn tìm được những hình ảnh nào đã xuất hiện các nơi khác trong sách Đa-ni-ên?

Một sự chuyển đổi quyền lực từ các vua Hy Lạp sang La Mã ngoại giáo dường như được mô tả trong Đa-ni-ên 11:16: “Nhưng kẻ đến đánh nó sẽ làm tùy ý mình, và chẳng có ai đứng lại với người. Người sẽ đứng trong Đất Vinh Hiển, cầm sự hủy phá trong tay.” Đất Vinh Hiển là Giê-ru-sa-lem, một khu vực nơi Y-sơ-ra-ên cổ xưa đã tồn tại và nay quyền lực mới là La Mã ngoại giáo tiếp quản miền đó. Biến cố tương tự cũng được thể hiện trong sự bành trướng theo chiều ngang của chiếc sừng nhỏ, đến tận tới Đất Vinh Hiển (Đa-ni-ên 8: 9). Vì vậy, cũng khá rõ ràng rằng quyền lực cai trị thế giới tại thời điểm này là La Mã ngoại giáo.

Văn bản Kinh Thánh cho thêm vài chi tiết để củng cố nhận thức này. Chẳng hạn, một “nhân vật áp đặt thuế má” phải là Sê-sa Au-gút-tơ (Caesar Augustus). Chính trong triều đại của vua này, Chúa Giê-su được sinh ra khi Ma-ri và Giô-sép đi đến Bết-lê-hem để kiểm tra dân số (Đa-ni-ên 11:20). Ngoài ra, theo lời tiên tri, người cai trị này sẽ được tiếp ngôi bởi một người “đáng khinh bỉ” (Đa-ni-ên 11:21). Như lịch sử cho thấy, Au-gút-tơ đã được kế tiếp bởi Ti-be-rius, một con trai nuôi của Au-gút-tơ. Thiên hạ biết đến Ti-be-rius như một kẻ lập dị và hèn hạ.

Quan trọng nhất, theo văn bản Kinh Thánh, chính trong triều đại Ti-be-rius, “hoàng tử của sự giao ước” sẽ bị phá vỡ (Đa-ni-ên 11:22). Điều này rõ ràng đề cập đến việc đóng đinh của Chúa Cơ Đốc, còn được gọi là Đấng Mê-si (Đa-ni-ên 9:25; xem thêm Ma-thi-ơ 27:33–50), khi Ngài bị giết dưới triều đại Ti-be-rius. Việc đề cập đến Chúa Giê-su ở đây như là “hoàng tử của sự giao ước”, là một dấu mốc mạnh mẽ giúp cho chúng ta thấy sự biến chuyển của các biến cố lịch sử, một lần nữa mang đến cho độc giả những bằng chứng hùng hồn về sự biết trước kỳ diệu của Đức Chúa Trời. Ngài đã đúng với tất cả những gì xảy ra trước đây trong những lời tiên tri này, vì vậy chúng ta có thể vững tin nơi Ngài về những gì Ngài nói sẽ xảy ra trong tương lai.

Ngay cả giữa mọi biến cố chính trị và lịch sử, Đức Chúa Giê-su của Na-xa-rét, “hoàng tử của sự giao ước”, đã được tiết lộ qua các đoạn sách Thánh Kinh. Điều này bày tỏ cho chúng ta ra sao rằng bất chấp mọi biến động và mưu đồ chính trị, Chúa Giê-su vẫn là trung tâm của Kinh Thánh?

4. QUYỀN LỰC KẾ TIẾP

Đọc Đa-ni-ên 11:29–39. Quyền lực nào nổi lên sau La Mã ngoại giáo?

Đa-ni-ên 11:29–39 đề cập đến một hệ thống quyền lực mới. Mặc dù hệ thống này tiếp theo Đế quốc La Mã ngoại giáo và thừa hưởng một số đặc tính của triều tiên nhiệm, nhưng đồng thời nó cũng hơi khác biệt ở một vài khía cạnh. Lời Kinh Thánh ghi rằng, “nó sẽ không giống như trước đây hay sau này” (Đa-ni-ên 11:29). Khi nhìn kỹ hơn, chúng ta thấy rằng nó hoạt động như một quyền lực tôn giáo. Nó nhắm mục tiêu tấn công chủ yếu vào Đức Chúa Trời và dân sự Ngài. Chúng ta hãy xem xét một số hành động mà vị vua này đã vi phạm.

Trước hết, người sẽ “túc giận nghịch cùng giao ước thánh” (Đa-ni-ên 11:30). Đây phải là nói về giao ước cứu rỗi của Đức Chúa Trời mà vị vua này phản đối.

Thứ hai, vị vua này sẽ mộ lính tráng “dấy lên, làm ô uế nơi thánh”, cất đi “cửa lễ thiêu hàng dâng” (Đa-ni-ên 11:31). Chúng ta đã lưu ý ở Đa-ni-ên 8 rằng chiếc sừng nhỏ làm sụp đổ nền tảng của “đền thánh” của Đức Chúa Trời, và lấy đi những “vật hiến tế hàng ngày” (Đa-ni-ên 8:11). Phải hiểu đây là một cuộc tấn công tâm linh chống lại công việc của Chúa Giê-su tại đền thánh trên trời.

Thứ ba, do hậu quả của cuộc tấn công vào đền thánh, quyền lực này lập sự “gồm ghiech của sự hoang vu” tại đền thờ của Đức Chúa Trời. Lời diễn tả song song “tội ác của sự hoang vắng” chỉ đến các hành vi bội đạo và nổi loạn của cái sừng nhỏ (Đa-ni-ên 8:13).

Thứ tư, quyền lực này áp bức dân sự Đức Chúa Trời. “Trong những kẻ khôn sáng sẽ có mấy người sa ngã, hầu cho luyện lọc chúng nó, làm cho tinh sạch và trắng, cho đến kỳ sau rốt” Đa-ni-ên 11:35). Điều này khiến chúng ta nhớ đến chiếc sừng nhỏ, đã hạ gục một số cơ binh và một số ngôi sao và chà đạp chúng (Đa-ni-ên 8:10; so sánh với Đa-ni-ên 7:25).

Thứ năm, vị vua này sẽ tự tôn, tự đại nâng mình lên trên mọi vị thần, sẽ nói những lời phạm thượng chống lại Thiên Chúa (Đa-ni-ên 11:36). Không có gì đáng ngạc nhiên, chiếc sừng nhỏ cũng nói những lời khoa trương (Đa-ni-ên 7:8), thậm chí chống lại Đức Chúa Trời (Đa-ni-ên 7:25).

Nhiều điểm tương đồng khác có thể được kể ra nhưng, xem xét những gì chúng ta đọc trong Đa-ni-ên 7 và 8, quyền lực này là ai và tại sao đó là điều quan trọng cho chúng ta, bất chấp áp lực xã hội, giữ vững việc nhận dạng quyền lực này?

5. NHỮNG BIẾN CỐ SAU CÙNG

Đọc Đa-ni-ên 11:40–45. Chuyện gì xảy ra ở đây?

Các cụm từ sau đây giúp chúng ta hiểu văn bản này:

Kỳ sau rốt: cụm từ này chỉ xuất hiện trong sách Đa-ni-ên (Đa-ni-ên 8:17; 11:35, 40; 12:4, 9). Kiểm lại các lời tiên tri của Đa-ni-ên, chúng ta thấy rằng thời sau rốt kéo dài từ sự sụp đổ của giáo hoàng vào năm 1798 cho đến lúc kẻ chết sống dậy (Đa-ni-ên 12:2).

Vua phương Bắc: Về mặt địa lý, đầu tiên tên này chỉ về triều đại Seleucid, nhưng sau đó nó đề cập đến ngoại giáo và cuối cùng là giáo hoàng La Mã. Như vậy, nó không mô tả một vị trí địa lý mà mô tả kẻ thù tinh thần của dân sự Chúa Trời. Ngoài ra, chúng ta cũng nên lưu ý rằng vua phương Bắc đại diện cho sự giả mạo của Thiên Chúa thật, một nhân vật trong Kinh thánh liên quan hình bóng với phương Bắc (Ê-sai 14:13).

Vua phương Nam: Tên này lúc đầu chỉ về triều đại Ptolemaic ở Ai Cập, phía nam của Đất Thánh. Nhưng khi lời tiên tri được mở ra, nó có được một khía cạnh thần học, và được một số học giả liên kết với chủ nghĩa vô thần. Như Ellen G. White, khi bình luận về sự liên quan đến Ai Cập trong Khải huyền 11:8, nói, “Đây là chủ nghĩa vô thần.” – *The Great Controversy*, trang 269.

Ngon núi thánh vinh hiển: Trong thời Cựu Ước, mô tả này nói về Si-ôn, thủ đô và trái tim của Y-sơ-ra-ên tọa lạc trong vùng Đất Hứa. Sau cái chết của Đức Chúa Giê-su, dân sự Chúa Trời không còn được định nghĩa theo dân tộc và địa lý. Vì thế, ngọn núi thánh phải là một hình bóng chỉ về dân sự Đức Chúa Trời nay lan tràn khắp thế giới.

Vậy nên chúng ta có thể diễn giải các biến cố như thế này:

(1) Vua phương Nam tấn công vua phương Bắc: Cách mạng Pháp đã cố gắng xóa bỏ tôn giáo và đánh bại giáo hoàng nhưng thất bại. (2) Vua phương Bắc tấn công và đánh bại vua phương Nam: các lực lượng tôn giáo đứng đầu bởi giáo hoàng và các đồng minh cuối cùng sẽ thắng các lực lượng vô thần và sẽ thành lập một liên minh với kẻ thù bị đánh bại. (3) Ê-đôm, Mô-áp, và những người nổi bật của Am-môn sẽ trốn thoát: một số người không được kể trong số những dân sự trung chính của Chúa sẽ tham gia khối này vào giờ chót. (4) Vua phương Bắc chuẩn bị tấn công núi thánh nhưng đi đến hồi kết cuộc của hắn: các thế lực tà ác bị tiêu diệt, và vương quốc Đức Chúa Trời được thành lập.

Chúng ta có thể tìm được sự an ủi ra sao khi biết rằng vào hồi kết cuộc Đức Chúa Trời và dân sự Ngài sẽ toàn thắng?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC:

Một điều đáng chú ý về Đa-ni-ên 11:29–39 là chính Martin Luther đã xác định sự ghê tởm của sự hoang vu trong Đa-ni-ên 11:31 với chức vị giáo hoàng và các học thuyết và thực hành của nó. Do đó, mối tương quan giữa Đa-ni-ên 11 với Đa-ni-ên 7 và 8 đã củng cố quan điểm của Luther và nhiều nhà bình luận Tin lành khác rằng, tổ chức giáo hoàng và giáo lý của nó là sự ứng nghiệm các lời tiên tri này trong lịch sử. Liên hệ với điểm này, Ellen G. White nói: “Không có nhà thờ nào dưới thẩm quyền của La Mã mà không bị xáo trộn trong việc được hưởng tự do lương tâm. Chẳng mấy chốc, khi tổ chức giáo hoàng đạt được quyền uy thì lập tức quyền giáo hoàng dang tay ra để nghiên nát tất cả những ai từ chối thừa nhận ảnh hưởng của quyền giáo hoàng, và hết nhà thờ này đến nhà thờ khác đều chấp nhận quyền thống trị của tổ chức này.” – *The Great Controversy*, trang 62.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Làm thế nào chúng ta có thể vẫn thông cảm được với cảm xúc của người khác nhưng luôn giữ vững lập trường với những điều Kinh Thánh dạy về vai trò của La Mã trong những ngày cuối cùng?
2. Đa-ni-ên 11:33: “Những kẻ khôn sáng trong dân sẽ dạy dỗ nhiều người; nhưng họ sẽ phải ngã bởi gươm, bởi ngọn lửa, bởi sự phu tù và sự cướp bóc lâu ngày.” Bản văn này nói gì về số phận của một số người trung tín với Chúa? Và cũng nói gì về những việc họ đang làm trước khi bị tử vì đạo? Nó cho chúng ta thông điệp gì hôm nay?
3. Đọc Đa-ni-ên 11:36: “Vua sẽ làm theo ý muốn mình; kiêu ngạo và lên mình cao hơn hết các thần; nói những lời lạ lùng nghịch cùng Đức Chúa Trời của các thần. Người sẽ được may mắn cho đến khi cơn thịnh nộ Chúa được trọn, bởi vì điều gì đã có chỉ định thì phải ứng nghiệm.” Câu này khiến bạn liên tưởng đến ai và điều gì? (Xem Ê-sai 14:12–17; 2 Tê-sa-lô-ni-ca 2:1–4.)
4. Đa-ni-ên 11:27, 29 và 35 dùng cụm từ “nơi kỳ đã định”. Điều này một lần nữa nói gì về quyền hành của Đức Chúa Trời trên lịch sử.